

Vaclovas Aliulis - „Lietuvių kalbos žodyno“ žodžių rinkėjas

Aurelija GRITĖNIENĖ

Gimtųjų žodžių apkabintas,

Aš gyvas kalboje

(Justinas Marcinkevičius.

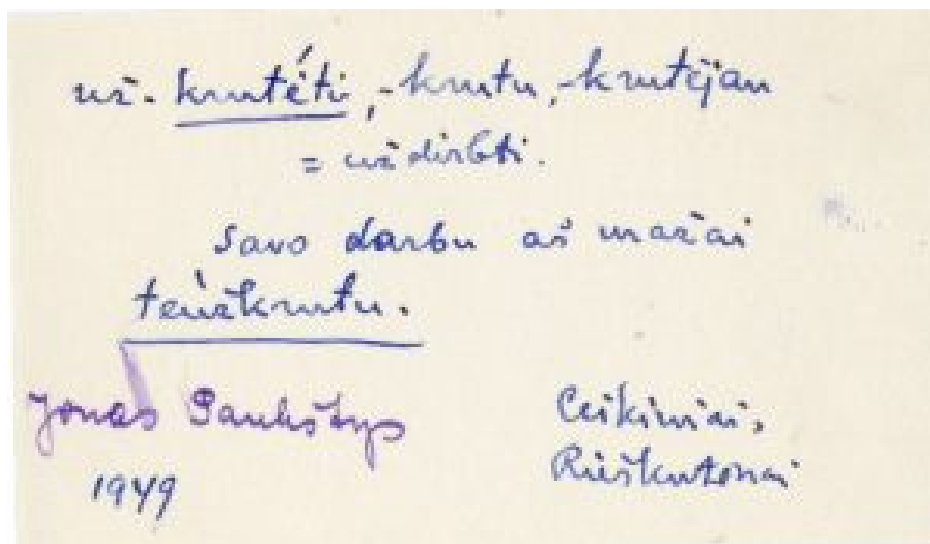
„Gimtoji kalba“)

Kunigas, mariojonas, vertėjas, visuomenės ir kultūros veikėjas Vaclovas Aliulis, kurio gimimo šimtmetį minime šių metų kovo 14 d., žodynininkams pirmiausia brangus ir svarbus kaip be galo kruopštus, darbštus, atsakingas ir patikimas „Lietuvių kalbos žodyno“ (toliau LKŽe) žodžių rinkėjas.

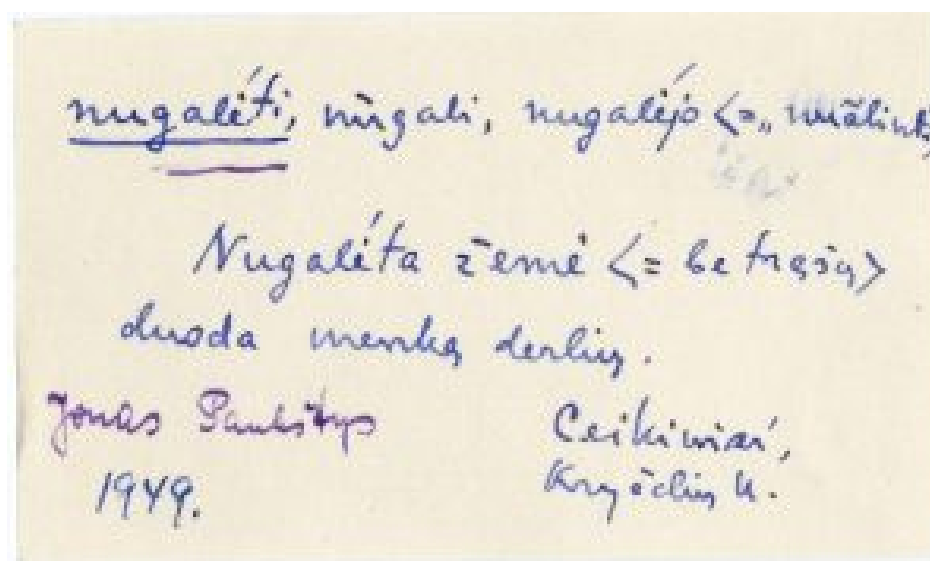
Atsiminimų knygoje „Vieno žąsiaganio istorija“ (2007) V. Aliulis taip prisimena savo žodžių rinkimo pradžią: „1949 m. rudenį atvažiavęs į Paringį, aplankiau kaimyną, Ceikinių kleboną. Tai buvo šaunusis tėvas jėzuitas Jonas Paukštys (1899–1965), buvęs Žvaigždės redaktorius. Jis mane pamokė rinkti žodžius Didžiajam lietuvių kalbos žodynui. O rinkti tame Lietuvos kampe buvo ką! Nors nemaža svetimybių, ypač per baltarusių kalbą atėjusių, bet ir įdomiausios darybos, gražiausių šaknų lietuviški žodžiai, kokių niekur kitur negirdėsi“ (Aliulis 2007: 39).

Pasižvalgius po didžiojo žodyno Pagrindinę kartoteką (toliau LKŽP) galima rasti ne vieną dešimtį Jono Paukščio užrašytų kortelių. Aldono Pupkio monografijoje „Juozas Balčikonis ir didysis „Lietuvių kalbos žodynas“ apie šį žodžių rinkėją randame tokią informaciją: „Paukštys Jonas, spėjamas žodžių rinkėjas, neminimas

skelbtuose rinkėjų sąrašuose. J. Paukščio vardu 1933–1934 m. archyvuose žodžių rinkėjų sąrašuose nurodyta priėmus 105 žodžius. Galbūt tai būtų kunigas jėzuitas Jonas Paukštys“ (399). Tačiau LKŽP duomenys rodo, kad nemažai J. Paukščio iš Ceikinių užrašytų kortelių yra ir vėlesne data (daugiausia rasta 1949 m. užrašytų lapelių).

už. kuntėti, -kuntu, -kuntėjan
= uždėti.
Savo darbu ai mačiai
teistuntu.
Jonas Paukštys
1949
Ceikiniai,
Rištuntoni

nugalėti, nūgali, nūgalėjo (= „užalinti“)
Nugalėta žemė (= be trėsių)
duoda menką derlių.
Jonas Paukštys
1949.
Ceikiniai,
Kryščiūnų k.

1 pav. Jono Paukščio iš Ceikinių užrašytos kortelės.

Išmokęs iš Jono Paukščio užrašyti žodynui žodžius, V. Aliulis šio darbo pamokė ir savo brolių girininką Vladą: „Žodžių rinkimo pamokiau ir savo mylimiausiąją brolelį Vladą. Jis, jau būdamas ligonis, tikriausiai gerą tūkstantį lapelių ir iš atminties – iš tėviškės, ir iš gyvosios zanavykų aplinkos (gyveno Šakių rajone) yra užrašęs ir LKŽ redakcijai nusiuntęs. Mūsų, kartu sudėjus, bent pustrečio tūkstančio kortelių surinkta“ (Aliulis 2007: 39). Šiuos V. Aliulio minimus skaičius reikėtų patikslinti: „Archyvinių žodžių rinkėjų sąrašų duomenimis, Vladas Aliulis iš gyvosios kalbos

1957–1958 m. yra užrašęs per 1700 žodžių“ (Pupkis 2013: 362). LKŽP daugiausia kortelių Vladas Aliulis užrašė iš gimtųjų Krokialaukio apylinkių, taip pat nemažai jo užrašytų kortelių iš Simno, Veliunos, Lekėčių ir kt. apylinkių.

Kašėriai; Kašėrinu, Kašėrinau = šveisti:
Prieš Velykas, viską Kašėrinu, kas po ranka
papuola. Še, Kašėryk nugarą.
V. Aliulis Lekėčiai
1957

Peisakas, -o, -ams, -us = peisas: Mo-
no prirėgėli kai buvo jaunas – bū-
davo kaip susukęs peisakas, tai iš
Kainoc kur macye atikišis.
V. Aliulis Simno r.
1957

2 pav. Vlado Aliulio užrašytos kortelės iš Lekėčių ir Simno apylinkių.

Vaclovo ir Vlado Aliulių kortelės pirmiausia aiškiai galima atskirti iš rašysenos: Vaclovo raidės mažesnės, apvalesnės, jo raštas smulkesnis, glaustesnis, o Vlado raidės didesnės, platesnės. Be to, Vaclovas Aliulis kortelėse savo vardą trumpino viena „V.“ arba trimis „Vac.“ raidėmis, o Vladas savo kortelėse pasirašinėjo dviem raidėmis „Vl.“.

peklà, pėklos (2) nepataliamà dau-
gybė :
Pas mus gi peklà darbu/prieš Velykas.
Strūnaitis
Vac. Aliulis
1957

išsi-kutėli, išikute, iškutejū
daug dūtė, pėsidūtė:
Arbėle ikutejū būn labai.
Švenčionys
1992

3 pav. Vaclovo Aliulio užrašytos kortelės iš Strūnaičio ir Švenčionių.

Pupkis jau minėtoje monografijoje nurodo, kad Vaclovas Aliulis 1949–1951 m. LKŽ redakcijai pateikė 900 lapelių, o „1956–1969 m. – dar per pustrėčio tūkstančio žodžių, taigi jis vienas Rytų Lietuvoje yra surinkęs iš viso beveik pusketvirto tūkstančio žodžių“ (Pupkis 2013: 362). Didžioji dalis V. Aliulio užrašytų kortelių yra patekusi į Lietuvių kalbos instituto saugyklose saugomą LKŽP[1], apie 150 jo užrašytų kortelių galima rasti skaitmeninėje LKŽ Papildymų kartotekoje (toliau LKŽPp, žr. <https://ekalba.lt/public#/lkz-papildymu-kartoteka>).

Būtina pastebėti, kad Vaclovas Aliulis medžiagą žodynui yra teikęs ne tik iš Rytų Lietuvos (Ignalinos, Utenos, Anykščių rajonų, Švenčionių miesto ir jo apylinkių, Molėtų, Ukmergės miestų). Žodyno kartotekose randame jo užrašytų kortelių ir iš Pietų bei Vakarų Lietuvos: Alytaus, Druskininkų, Lazdijų, Varėnos, Kaišiadorių, Prienų, Kauno, Jurbarko, Vilkaviškio rajonų, Marijampolės miesto. Yra kortelių iš lietuviškų salų Baltarusijoje ir Lenkijoje – Gervėčių, Punsko.

Labai dažnai kortelėje greta parapijos V. Aliulis nurodo ir konkretų kaimą, iš kur užrašytas žodis, pavyzdžiui, Strūnaitis, Akvieriškės k. (ž. *abrozās*[2], LKŽP), Strūnaitis, Daumilų k. (ž. *magėti*, LKŽPp), Strūnaitis, Dvilonių k. (ž. *sviesti*, LKŽP), Strūnaitis, Šilinės k. (ž. *krutėti*, LKŽP), Strūnaitis, Šišniškės k. (ž. *krutnus*, LKŽP), Ratnyčia, Jaskonių k. (ž. *bovinti*, LKŽPp), Palūšė, Gaurelių k. (ž. *braniūkoti*, LKŽPp), Švenčionėliai, Laužėnų k. (ž. *butininkas*, LKŽPp), Adutiškis, Kackonių k. (ž. *darbinis*, LKŽPp), Veliuona, Šilaitynės k. (ž. *gvaldyti*, LKŽPp), Ceikiniai, Strakšiškės k. (ž. *kalėjimas*, LKŽPp) ir kt. Daugelyje kortelių rasime ir sakinį

pasakiusio asmens vardą bei pavardę.

[1] Dalies šios kartotekos A ir G raidžių kortelių vaizdai prieinami internete, žr. <https://ekalba.lt/public#/lkz-pagrindine-kartoteka>. Detaliosios paieškos laukelyje „Užrašytojas“ įrašius V. Aliulio pavardę sistema išfiltruos 18 kortelių.

[2] Skliaustuose nurodomas kortelėje iškeltas antraštinis žodis, greta jo – LKŽ kartotekos, kurioje saugoma V. Aliulio kortelė, santrumpa.

su-krutėti, sukurtu, sukurtėjau
sudoroti:

Žuvies visus sukurtėj (šėškas),
ančiukis.

Vae. Aliulis
1957

Strūnaitis
Šilinės k.

nū-krutinėti, -ėjū, -ėjau nūdirbti,
nūdirbinėti:

Penkis kilogramus nūmašiau
nūkrucinėjo (per dieną), 8 nūdaun-
giau devynis.

Vae. Aliulis
1957

Strūnaitis
Dainių k.

ramumas, o (2) linksmumas:

Ajė, kas ra ramumas!

Kaz. Aliešis
1958

Štrūnaitis
Petruškus k.

ramumà, -õs (3°) linksmumas,
linksmybė:

Gyvenii - smilkoci i smilkoci žino-
gu, jokios nėra ramumõs.

Kaz. Aliešis
1957

Štrūnaitis
Šiauriniškės k.

ramumas, o (2) linksmumas:
ramumas o (2) linksmumas:
ramumas o (2) linksmumas:
ramumas o (2) linksmumas:
1958

ramumà, -õs (3°) linksmumas,
linksmybė:
ramumà, -õs (3°) linksmumas,
linksmybė:
ramumà, -õs (3°) linksmumas,
linksmybė:
1957

4 pav. Vaclovo Aliulio kortelės iš skirtingų Strūnaičio parapijos kaimų.

Kunigo V. Aliulio užrašyti žodžiai ne tik sugulė į žodyno kartotekų dėželes. Daugybė jų iš įvairiausių Lietuvos vietų pateko ir į didžiojo žodyno tekstą: *Pas mus gi pekla darbų!* (ž. pekla)[3]. *Kuoj [tėvai] ramonuoja, tuoj [vaikai] ramuojas ir eina Krok. Aš tik ramunuojuos, rengiuos Krok. Eik tu, žmogau, apsiramonavęs prieš tą kalną Krok* (ž. ramonuoti). *Plovė akį ramuliukais Prng* (ž. ramuliukas). *Gyveni – smilksti i smilksti [senas] žmogus, jokios nėra ramumos Str* (ž. ramuma). *Kur eina, te gieda: ramume prapuolęs Prng* (ž. ramumas). *Kap man reiks stalas šluostyt, tai aš naraviai praskelsiu [sulaidytą skarelę], kad nesusrangot Plš* (ž. rangoti). *Sako, ką aš jos nažutką paėmus ir atsviedus Str* (ž. sviesti). *Tegu Dievas šventas gina! Švnč* (ž. šventas). *A, jau jy žada – ir an jauno [mėnulio], ir an seno Krok* (ž. žadėti). *Žadutė kaip kely radutė Plš* (ž. žadutė). *Žemyna te jo menka, anas praskydęs i praskydęs Prng* (ž. žemyna). *Užejo man an seilės pasakyt i pasakiau, é anas ažsidegė kai žiburys Prng* (ž. žiburys). *Oi, baisi, išdžiūvus tokia jau žydaukšė Krok* (ž. žydaukšė).

Ką pasakoja Vaclovo Aliulio kortelės?

Skaitant V. Aliulio užrašytas korteles gražiai susidėlioja XX a. 6–7 dešimtmečio Lietuvos kaimo vaizdas. Kunigas nebuvo mažakalbis, mėgo klausytis paprastų kaimo žmonių ir pats su jais įvairiomis temomis pasikalbėti. O progų tam buvo visokiausių: „Sako, kunigas Antanas Juška XIX a. viduryje net ir pro klausyklos langelį išgirstą žodelį užrašydavęs. Mokėjo tai daryti, nepažeisdamas sakramentinės paslapties, bet vis dėlto... Man tokia mintis nebuvo atėjusi į galvą. Kaimo parapijoje ir šiaip apstu progų pasiklausti gyvos žmonių šnekos. Ir užaina į vadinamąją kleboniją koku reikalėliu, ir po pamaldų prie šventoriaus vartelių pastovinėja, tarpusavy su kunigu paūturioja. Kai pavėži tave (arkliu, ne kitaip) su reikalais į miestą, kai kalėdoji. Veža pas ligonį už 5–6 ar 8–9 kilometrų. Į ten – tylomis, nes su Švenčiausiuoju Sakramentu prie krūtinės, o grįžtant – laisvai“

(Aliulis: 2002: 40).

Paprastam kaimo žmogui vienas iš svarbiausių dalykų gyvenime – darbas. Apie jį informantai bene dažniausiai kalbasi ir su žodžių rinkėju kunigu: *Ale jai vienai gi darbyno gana buvo* (ž. *darbynas*, Palūšė, LKŽPp). *Numirė nesenas, pats darbinis, é geriausias buvo, vaikus gerbė* [Apie tėvą, rūpinosi jais] (ž. *darbinis*, Adutiškis, LKŽPp). *Padėk tu krapščycis: jau vienuolikta valanda* (ž. *dėti*, Krokialaukis, LKŽPp). *Teknikai bistrina elektrą* (ž. *bistrinti*, Išlaužas, LKŽPp). *Sūnus Vileikoj an fabriko, mės namie minamės* (ž. *an*, Švenčionys, LKŽPp). *Dabar lapynas* (lapių ferma) *didelis tas, tai daug darbininkų* (ž. *lapynas*, Švenčionys, LKŽPp).

Gana dažnai kalbama apie gyvąją ir negyvąją gamtą (užrašyta ne viena dešimtis sakinių, kuriuose minimi įvairūs augalai, gyvūnai, paukščiai ir pan.): *Medzius, un, miški šimet prigalėjo* [šaltis, ledas], *é kas tį žmogus prigaléc!* (ž. *galėti*, Paringys, LKŽP). *Sakau, nugaiš šakutės, nebus tadu* (ž. *gaišti*, Palūšė, LKŽPp). *Nepirkit šitų gėlių, tokios užkeži, mažiutukės* (ž. *kežti*, Krokialaukis, LKŽPp). *Šeškas pamatė mane ir atošikinas, atošikinas atgal įlindo* (ž. *atošikinas*, Linkuva, LKŽPp). *Paukštės nubraniūkojo visus obuolius žemén* (ž. *braniūkoti*, Palūšė, LKŽPp). *Kap uskris paukštės, tai prakundeliojo* (obuolius), (tie) *žemyn nubarbėjo* (ž. *kandelioti*, Palūšė, LKŽPp). *Vienąkart iškanaburkštino žvirblius, ir vėl jie susirinko* (ž. *kanaburkštinti*, Garliava, LKŽPp). *Šunio nuveita paesc, (jū) kap duota – ir* (galas). *Delto prigavo!* (ž. *gauti*, Ceikiniai, LKŽPp).

Pokalbiuose minimi ir įvairūs asmenys, kalbama apie jų išorę, būdą, polinkius ir pan.: *Jis drūtas, jo da girnose nesumaltai* (ž. *drūtas*, Krokialaukis, LKŽPp). *Nemunų užlaikyt(ų) ūsais* (ž. *laikyti*, Krokialaukis, LKŽPp). *Tokia aščepenčius, tokia priešgina* (ž. *aščepenčius*, Krokialaukis, LKŽPp). *Pienyčia* (girtuoklis) *žmogus graikštus* (bjaurus) (ž. *graikštus*, Paringys, LKŽPp). *Tos mergaitės darbnios, laksnios, kalbnios* (ž. *laksnus*, Švenčionys, LKŽPp). *Tį butininkus turiu savo kambariuos* (ž. *butininkas*, Švenčionėliai, LKŽPp). *Anošalnykai atvažiuoja vienu arkliu, su lanku* (ž. *anošalnykas*, Krokialaukis, LKŽPp). *Tai jis gaus griešlį, šitas dziedas, grait užjodzis* (ž. *griešlė*, Krokialaukis, LKŽPp).

Įprasta kalbėtis ir apie maisto gaminimą, įvairius patiekalus, vaišinimą: *Šitos bandos iš atavėtų* (ž. *atavėtos*, Krokialaukis, LKŽPp). *Aš ne tam, kur virė, aš paskui turėjau* (kiaušinius) *auštesniam vandeny* (ž. *aušti*, Palūšė, LKŽPp). *Kažno, maž čirščimų do* (dar) *pagraiscyc?* (ž. *graistyti*, Palūšė, LKŽPp). *Duona pas mus kaiminė, gardi* (ž. *kaiminis*, Marijampolė, LKŽPp). *Kremzlių tokių indėta ir*

lašingalių kokių (apie dešrą) (ž. *lašingalis*, Krokialaukis, LKŽPp). *Suuodziat, iš katro kamino dūmai rūksta* (kur bus vaišės) (ž. *kaminas*, Krokialaukis, LKŽPp). *Aš gi jų prašiau, kad man duok kur iškepesnį* (bandą) (ž. *kepti*, Palūšė, LKŽPp).

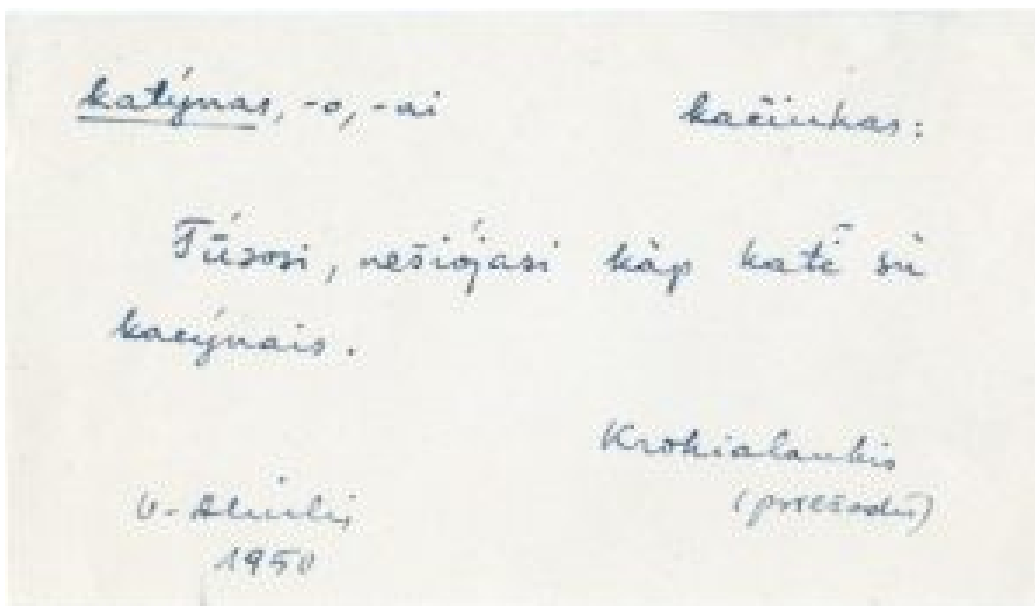
Kalbėtasi su žmonėmis ir apie įvairias ligas, jų gydymą: *Alivasų nuo džiovos geria su medum* (ž. *alivasas*, Paringys, LKŽP). *Parodė* (apgavikė) *ka(i)p jai operacija daryta: pieuniai aluviku pervesta* (perbraukta) (ž. *aluvikas*, Gervėčiai, LKŽP). *Nuvež(ė) ligoninėj – senis i aciciaukšlojo* (ž. *čiaukšloti*, Švenčionys, LKŽPp). *Gero (sveiko) žmogaus tai čia* (ligoninėje) *jau nėra: tas su tokiu ligu, tas su tokiu* (ž. *geras*, Palūšė, LKŽPp). *Jis vaistų nudaugino, jam ir pakenkė* (ž. *dauginti*, Daugailiai, LKŽPp). *Man dešinį klupscį tai tankiai skauda* (ž. *klupstis*, Obelninkai, LKŽPp). *Pirma buvau kiek prasgalėjus, ė dabar vėl* (ž. *galėti*, Paringys, LKŽP). *Susgraiscysi* (susigausi) *tu vėl ligų* (ž. *graistyti*, Krokialaukis, LKŽPp). *Aš susirgau gripa* (gripu) (ž. *gripa*, Švenčionys, LKŽPp).

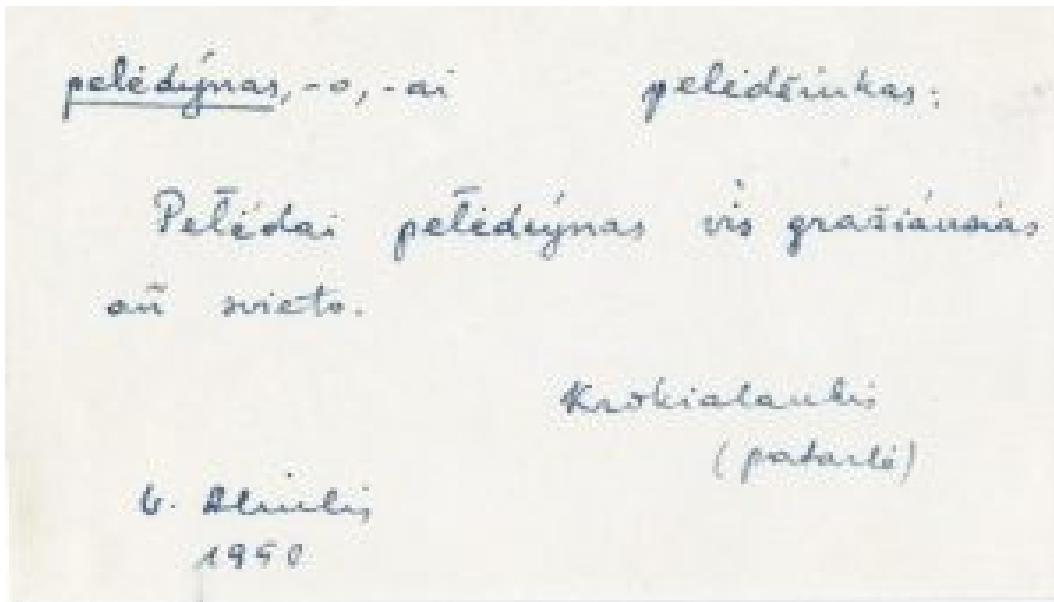
Informantai su kunigu nuoširdžiai kalbėjosi ir apie įvairius moralės, tikėjimo dalykus, vertybes: *Dar man iki nuodėmės devyni vežimai šieno* (Dar reikia 9 vežimai pavogti, kad būtų nuodėmė) (ž. *iki*, Mielagėnai, LKŽPp). *Kunigais aina* (gyvuoja) *bažnyčios: ir puošimai, ir žmonių daugumai* (ž. *daugumas*, Krokialaukis, LKŽPp). *Užkabyk davatkas, tai bus ir danguj girdėc* (ž. *davatka*, Krokialaukis, LKŽPp). *Ana mokytoja, ir nuo dievų* (religijos) *neatsilieka, nuo nieko neatsilieka* (neatsitraukia) (ž. *dievas*, Švenčionys, LKŽPp). *Apkvošau* (apsirgau, nusilpau), *tai labai kunigėlio* [sakramentų] *norėjau* (ž. *kvošti*, Švenčionys, LKŽPp). *Vienas kunigas aplaiko* (atstoja) *keturiasdešim milicininkų* (ž. *laikyti*, Švenčionys, LKŽPp). *Da prie akulieriniui* (kunigui) *ėjau* (pirmos išpažinties) (ž. *akulierinis*, Strūnaitis, LKŽP). *Ko tep dūsauni, tėvelis? – Kad sunki kepurė* (Apie kunigo pareigas) (ž. *kepurė*, Ukmergė, LKŽP). *Nu, kalbėk iš galo poterius!* (ž. *galas*, Švenčionys, LKŽPp).

Nevengta pasidalyti mintimis ir apie mirtį: *Sako, derinu ryt kavoc numirėlį* (ž. *derinti*, Palūšė, LKŽPp). *Galadienis: jo dzienuų tuoj galas. Senukas galadzienukas* (ž. *galadienis*, Krokialaukis, LKŽPp). *Žmona numirė, aš vienas likau gyvendamas* (ž. *gyventi*, Švenčionys, LKŽPp). *Jei jis numiręs ir rodosi tik jo povyza, tai nereikėjo ir akim lapsint* (ž. *lapsinti*, Ratnyčia, LKŽPp). *Sueina keturios savaitės nuo motinos mirties, norėčiau užpirkt ketvirtines* (ž. *ketvirtinės*, Kruonis, LKŽPp).

Pro V. Aliulio ausis neprasprūdo ir įvairios patarlės, priežodžai, mįslės. Žodynui jis užrašė sakinių iš liaudies dainų, pasakų, taip pat nemažai liaudies išminties,

tikėjimo, humoro pavyzdžių: *Paskui jau prigalėjo ir davė galvą ieškocie* [Pasaka: našlaitė prašymu nugalėjo pamotės dukterį, ir toji leido ieškoti jai galvą] (ž. *galėti*, Tverečius, LKŽP). *Alkanas gali nor per laukų, o nuogas negali* (Patarlė) (ž. *alkanas*, Krokialaukis, LKŽPp). *Žadyns - kai sapni radyns* (ž. *žadyns*, Krokialaukis, LKŽP). *Percieniai nei arklys nešoka* (Patarlė) (ž. *cienia*, Krokialaukis, LKŽPp). *Valgykit lapus, daugiau nieko nebus* (flkl.: Valgykit, kas padėta, nieko kito negausit) (ž. *lapas*, Palūšė, LKŽPp). *Kai nori mušč, tai ir an lado lazdu randa* (ž. *ledas*, Krokialaukis, LKŽPp). *Necikiu aš tam dievuliui(i), ką medziuose sėdzi* (netikiu nerealiais pažadais) (ž. *dievulis*, Krokialaukis, LKŽPp). *Mano tėvelis gerai gyvena: gaideliais arai, vištom akena* (flk.) (ž. *tėvas*, Krokialaukis, LKŽP). *Jei krūmuotas* (su krūmų pavidalo debesimis) *dangus*, (bulves sodinant), *tai bus bulvės krūmais* (ž. *krūmuotas*, Palūšė, LKŽPp). *Gyvas gyvoniukas an gyvo stalo pietus valgo* (Mįslė: žindantis kūdikis) (ž. *gyvonis*, Krokialaukis, LKŽPp). - *Kas gero? - Viskas geria, cik nēr kuom uškunda* (Liaudies humoras) (ž. *geras*, Palūšė, LKŽPp). *Iš vakaro negulutė - ryte nekelutė* [Jei vakare ilgai negulsi, ryte anksti neatsikelsi] (ž. *kelutė*, Švenčionys, LKŽPp).

5 pav. Kortelės su Vaclovo Aliulio užrašyta patarle ir priežodžiu.

Aliulio užrašytas korteles kaip patikimą ir vertingą žodyno medžiagą labai vertino „Lietuvių kalbos žodyno“ rašytojai ir redaktoriai. Ir nors žodynui užrašė ne vieną tūkstantį vertingų kortelių, pats V. Aliulis apie šią savo veiklą jau išėjus dvidešimčiai LKŽ tomų kalbėjo labai kukliai, be jokio pasididžiavimo, tačiau giliai suprasdamas žodyno svarbą kalbos ir kultūros istorijai: „Dėkingas likimui, tiksliau sakant - Apvaizdai, kad ir anokiais laikais galėjau *kruopeliutę* prisidėti prie epochinės reikšmės darbo“ (Aliulis 2002: 42). Tokį patį kuklų ir nuoširdų jį matėme ir 2002 m. Prezidentūroje, į kurią buvo pakviesti visi žodyno rengėjai ir jų talkininkai. Toks jis išliko daugelio atmintyje, o amžinai gyvas ne tik daugelio širdyse, bet ir „Lietuvių kalbos žodyne“ bei jo kartotekose.

Literatūra ir šaltiniai

Aliulis V. 2007: *Vieno žasiaganio istorija*. Vilnius: Aidai.

Aliulis V. 2002: Rytų ir Pietų Lietuvos žodeliai, *Dvidešimt* Lietuvių kalbos žodyno tomų. Sud. Jolanta Zabarskaitė ir Zita Šimėnaitė. Vilnius: Lietuvių kalbos institutas.

LKŽe - *Lietuvių kalbos žodynas* (t. I-XX, 1941-2002), elektroninis variantas. Redaktorių kolegija: Gertrūda Naktinienė (vyr.redaktorė), Jonas Paulauskas, Ritutė Petrokienė, Vytautas Vitkauskas, Jolanta Zabarskaitė. Vilnius: Lietuvių kalbos institutas, 2005 (atnaujinta versija, 2008 ir 2018) (www.lkz.lt).

LKŽP - „Lietuvių kalbos žodyno“ Pagrindinė kartoteka, saugoma LKI saugyklose. Dalies A ir G raidžių kortelių vaizdai prieinami internete (<https://ekalba.lt/public#/lkz-pagrindine-kartoteka>).

LKŽPp - „Lietuvių kalbos žodyno“ Papildymų kartoteka (<https://ekalba.lt/public#/lkz-papildymu-kartoteka>).

Pupkis A. 2013: *Juozas Balčikonis ir didysis „Lietuvių kalbos žodynas“*. Vilnius: Lietuvių kalbos institutas.

[1] Dalies šios kartotekos A ir G raidžių kortelių vaizdai prieinami internete, žr. <https://ekalba.lt/public#/lkz-pagrindine-kartoteka>. Detaliosios paieškos laukelyje „Užrašytojas“ įrašius V. Aliulio pavardę sistema išfiltruos 18 kortelių.

[2] Skliaustuose nurodomas kortelėje iškeltas antraštinis žodis, greta jo - LKŽ kartotekos, kurioje saugoma V. Aliulio kortelė, santrumpa.

[3] Žodyne pateiktas sutrumpintas V. Aliulio užrašytas sakinytis iš Strūnaičio. Kortelėje buvo minimos ir Velykos (žr. 3 pav.).

Straipsnių ciklas „Lietuvių kalbos naujovės ir įdomybės“. Straipsnį rėmė Valstybinė lietuvių kalbos komisija.

Jei norėtumėte publikuoti visą straipsnį ar jo dalį, prašome nurodyti informacijos šaltinį ir autorių.

www.pasauliolietuvis.lt